

Znaczenie praw człowieka na poziomie lokalnym.

Marta Siciarek i Anna Strzałkowska

Prezentacja przygotowana w ramach projektu: Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie

Perspektywa praw człowieka w miastach

- Strategie rozwoju miast oraz cele realizowanych planów, programów i usług powinny być zbieżne ze standardami praw człowieka.
- Bycie miastem praw człowieka to zatem więcej niż akcje pod hasłem tolerancji, własne przekonanie o miejskiej otwartości czy deklaracje poszanowania praw. Prawa człowieka to bowiem tzw. **normy generalne**, których adresatami są wszystkie osoby indywidualne oraz podmioty publiczne i prywatne.

Identyfikacja luk w realizacji praw człowieka powinna mieć miejsce zarówno w obszarze lokalnych polityk sektorowych, jak i w politykach powszechnych.

To ostatnie oznacza podejście horyzontalne, czyli *mainstreaming* praw człowieka w działaniach realizowanych przez samorząd, na wszystkich ich poziomach.

Podejście to można przyrównać do *gender mainstreamingu* (identyfikacji specyficznych problemów wynikających z płci, jak i planowania polityk i programów z namysłem, jak wpłyną one na sytuację różnych osób, z uwagi na ich płeć).

Perspektywa ta wychodzi ponad podejście tożsamościowe budowania rzeczywistości włączającej, przy jednoczesnej uważności na wszystkie konsekwencje społeczno-ekonomiczne wynikające z płci, wieku, sprawności, tożsamości płciowej i orientacji psychoseksualnej, pochodzenia, etniczności i in.

Opiera się na realizacji standardów praw człowieka w odpowiedzi na oczekiwania ludzi, którzy są podmiotami praw, a nie na dostarczaniu usług grupom definiowanym jako przedmiotom polityk.

Podjęcie wg potrzeb vs. praw człowieka

Podjęcie potrzeb	Podjęcie miast praw człowieka
Podjęcie charytatywne, pomocowe. Dostarczanie pomocy „beneficjentkom i beneficjentom”, „niezdolnym” do samodzielnej ich realizacji. Ludzie jako bierni biorcy pomocy.	Odpowiedzialność prawna jednostek samorządu terytorialnego za realizację praw człowieka. Ludzie jako aktywni interesariusze poszukujący realizacji swoich praw.
Interesariuszami są państwo oraz jego beneficjenci_tki.	Interesariuszami są osoby: (1) mające prawa; (2) przyjmujące odpowiedzialność; (3) mające obowiązki.
Zabezpieczanie podstawowych potrzeb poprzez ustalenie celów i rezultatów.	Realizacja praw wymaga zarówno rezultatów, jak i organizacji procesów.
Partycypacja jako strategia (często dla legitymizacji działań).	Partycypacja jako prawo, cel oraz strategia

Więcej na ten temat w rozdziale 1.3 publikacji i w nagraniu.

Niezbędna struktura

- Wybór osoby odpowiedzialnej za tematykę praw człowieka spośród miejskich radnych.
- Powołanie w strukturach miejskich komórki ds. praw człowieka odpowiadającej za koordynację działań, podnoszenie świadomości nt. praw człowieka oraz pracę ze społecznością lokalną, animację procesów partycypacyjnych i in.
- Powołanie konsultacyjnych ciał/rad ds. praw człowieka zrzeszających kluczowych lokalnych aktorów, reprezentujących cały przekrój społeczny miasta.
- Raportowanie o działaniach miasta w tym obszarze, sukcesach i wyzwaniach. Takie sprawozdanie powinno być składane corocznie przed radą miejską i dostępne publicznie w ramach wzmacniania poczucia wpływu mieszkanek i mieszkańców na polityki i działania miejskie, realizowane poprzez procesy partycypacyjne.
- Sieciowanie, partnerstwa i współpraca z mechanizmami i organizacjami praw człowieka poziomu krajowego i międzynarodowego.

miastaprawczlowieka.org.pl

kontakt@miastaprawczlowieka.org.pl

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG

